

Lapin Vapaa-ajankalastajat ry
puheenjohtaja Jorma Kaaretkoski
Ivalontie 2057
99660 KERSILÖ

LAUSUNTO

13.06.2008

LAPIN LIITTO
HALLITUSKATU 20 B
96100 ROVANIEMI

VIITE: Lausuntopyyntönne 7.5.2008
ASIA: Lausunto Kemi-Ounasjoki työryhmän väliraportista

Lapin Vapaa-ajankalastajat ry (LVK) esittää seuraavaa tutustuttuaan Kemi-Ounasjoen vesistön monikäyttö- ja tulvariskien hallintasuunnitelmaan (Visio 2015)

LVK pitää tärkeänä, että suunnitelman valmistelussa huomioidaan kalataloudelliset näkökulmat. Tässä mielessä Lapin liitto on toiminut avoimesti ja yhteistyössä Kemijoen vesistöalueen eri käyttäjätahojen kanssa. Väliraportti ei ole sisältönsä vielä varsinainen suunnitelma toimenpiteistä vaan paremminkin katsaus työryhmän näkemyksiin moninaiskäytöstä ja tulvariskeistä, sekä mahdollisista tulvariskien hallitsemiseen tähtäävistä toimista.

LVK ei kannata vesivoiman ja tekoaltaiden lisärakentamista Kemijoen vesistöalueella. Vastaavista hankkeista on aina syntynyt pitkäkestoisia ekologisesti ja kalataloudellisesti haitallisia vaikutuksia. Tulvasuojelultaat eivät väliraportin mukaan toimi vesivoimatalouden käyttöön valjastettuina kaikista suurimpien tulvien estäjinä. Suurtulvien estämiseksi tulvasuojelultaiden tulisi olla tyhjänä, jotta veden pidätyskyky olisi riittävän suuri lyhytaikaisten suurtulvia aiheuttavien valumien osalta.

Tulvariskien hallitsemiseen tähtäävistä toimenpiteistä LVK kannattaa valuma-alueisiin kohdistuvia toimenpiteitä. Metsä- ja suo-ojituksista johtuen valuma-alueiden vedenpidätyskyky on oleellisesti alentunut luontaisesta tilanteesta. Sulamisvedet siirtyvät luonnottoman nopeasti metsistä ja soilta vesistön pääuomiin ja ojitukset ovat yksi merkittävin syy Kemijoen tulvahuippuihin. Valuma-alueiden osalta tulee tarkastella entistä tarkemmin ojituksista metsätaloudelle saatavaa hyötyä ja punnita sitä kevätkaiseen nopeutuneeseen valumaan ja tulvariskeihin liittyviin haittoihin. Metsätaloudelle tuottavuuden kannalta tärkeimpien alueiden kunnostusojituksissa vesiensuojelutoimenpiteillä on huippuvirtaamien leikkaamisen lisäksi kalataloudellista hyötyä. Laskeutusaltailla, pintavalutuskentillä, kaivukatkoilla ja suojavyyhykkeillä vähennetään ojituksista virtavesiin kulkeutuvien maa-ainesten määrää. Tällä on oleellinen merkitys virtavesien pohjien liettymisen vähentämisessä ja lohikalojen elinympäristön parantamisessa.

Lumen sulamisesta tai rankoista sateista aiheutuvat tulvat ovat luonnollista vesistöjen vedenpinnan vaihtelua. Tulvauhan alaisille alueille rakentaminen on lähtökohtaisesti huonosti suunniteltu ratkaisu. Tulvauhan alaisille alueille ei tule myöntää rakennusoikeutta. Nykyisten väärille alueille rakennettujen ja vaara-

vyöhykkeellä sijaitsevien rakennusten tulvasuojelussa väliaikaisten toimenpiteiden lisäksi pysyvien tulvavallien rakentaminen on suositeltavin ratkaisu. Muut esitetyt ratkaisut ovat suurtulvariskitkin huomioiden erittäin kalliita ja kalataloudellisesti ei suositeltavia.

LVK kannattaa kalaportaiden rakentamista Kemijokeen. Kalaportaiden avulla voidaan palauttaa vaelluskalat lohi ja taimen osaksi vesistöalueen luontaista kalastoa. Tällä olisi suuri merkitys alueen kalastusmatkailulle ja erityisesti Lapin kesäaikaisen matkailun lisäämiselle. Ounasjoen ja sen sivujokien hyödyntämättömät poikastuotantoalueet tulee saattaa uudelleen vaelluskalojen käyttöön.

Lapin Vapaa-ajankalastajat ry

Jorma Kaaretkoski
puheenjohtaja